

## ● REINFELDT'S EFTERTRÄDARE



Den ekonomiska krisen har tagit hårt både på Spanien och på landets premiärminister Jose Luis Rodriguez Zapatero.

FOTO: MANU MIELNIEZUK/AP

# Misstron mot Zapatero växer

**När Spanien tar över EU-ordförandeskapet vid årsskiftet är det en premiärminister med stora problem på hemmaplan som ersätter Fredrik Reinfeldt.**

Det har varit ett tufft år för socialisten José Luis Rodríguez Zapatero. Och värre lär det bli. Arbetslösheten är runt 20 procent, tillväxten står stilla och underskottet i statskassan växer snabbt. Spanien har blivit Europas nya sjukling, som de internationella ekonomiska analytikerna uttryckt tillståndet.

När det går dåligt i ett land får regeringen skulden. Misstron mot Zapatero är nu så stor att om det vore val i dag skulle det bli regerings-skifte, det visar samtliga opinionsundersökningar. Ändå är det konservativa oppositionspartiet Partido Popular svårt sargat av korruptionsskandaler och inre maktstrider.

**Spaniens roll som ordförandeland** kommer inte heller att gynna Zapateros popularitet. Det är inte i Bryssel utan i Spanien regeringschefen behövs. Utrymmet att märkas internationellt har dessutom minskat be-

tydligt som en följd av Lissabonfördraget. Zapatero tvingas konkurrera med EU:s nya president, belgaren Herman Van Rompuy, och utrikesminister Catherine Ashton.

Zapateros första regeringsperiod såg helt annorlunda ut. När han tog över regeringsmakten 2004 gick Spanien in i en kraftig högkonjunktur. Det fanns hur mycket jobb som helst.

**Internationellt fick landet** en ny roll under Zapatero. Samarbetet med EU, som fungerat dåligt under företrädaren Aznars tid, förbättrades under Zapateros ledning. Samtidigt övergav Spanien sin USA-vänliga politik. En av hans första åtgärder var att uppfylla sitt vallöfte och kalla hem de spanska trupper som fanns i Irak. Spanien återupptog också sina diplomatiska relationer med Kuba.

Förhållandet mellan centralmakten och regionerna, framför allt Baskien och Katalonien, förändrades genom Zapateros samförståndspolitik. Nu anklagas han för att ha släppt fram de regionala nationalisterna för långt och separatismen växer.

Men från vänster hyllas Zapatero för att han, genom en lag som korregerar den historiska uppfattningen om inbördeskriget och Francodiktaturen, öppnat möjligheten att granska landets mörka historia. För Zapa-

### FAKTA

#### José Luis Rodríguez Zapatero

- **Jobb:** Regeringschef i Spanien.
- **Ålder:** 49 år (född 4 augusti 1960).
- **Familj:** Hustrun Sonsoles Espinosa, två döttrar.
- **Politiskt parti:** Socialistpartiet PSOE.
- **Karriär:** Juristexamen vid universitetet i León. Medlem i PSOE 1979. Generalsekreterare för lokalavdelningen i León 1988-2000 då han utsågs till partiledare. Regeringschef efter valsegern 2004. Vann valet 2008 och bildade sin andra regering.

tero, vars farfar mördades av Franco-sidan, var det viktigt.

Som första land i Europa tillät dessutom Spanien homosexuella att gif- ta sig, en lag som kritiserades mycket hårt av konservativa. Nu är det rätten till fri abort som ska drivas igenom.

**Zapateros första fyraårsperiod** var framgångsrik. Men många tecken pekade på att landet var på väg in i en djup ekonomisk kris. Ändå gjordes inget för att kyla ner den överhettade fastighetsmarknaden och dämpa kraschen.

Efter valet i mars 2008 dröjde det därför inte länge innan Spanien drabbades av en ekonomisk tvärnit. Från att ha haft Europas högsta tillväxt under flera år befann sig ekonomin i recession. Där är landet nu.

José Luis Rodríguez Zapatero, eller ZP som han kallas av sina anhängare, är envis och pliktrogen. Han är familjekär. Han gillar att läsa deckare och Stieg Larssons "Millennium" är en favorit. Men Zapatero saknar cojones, anser nu många av hans väljare. Han förhandlar och kompromissar ungefär som en nordisk politiker.

Han är inte tillräckligt macho, helt enkelt.

THOMAS GUSTAFSSON  
utland@sydsvenskan.se

**"Vi är på väg att nå taket på arbetslösheten. Under nästa år vänder det. Vi har passerat det värsta."**

José Luis Rodríguez Zapatero, premiärminister.

**"Han lever i en annan värld, han har inte kunnat komma med något svar hur krisen ska lösas utan bara sagt lögn."**

Mariano Rajoy, oppositionsledare konservativa PP.

**"Ett demokratiskt land ska inte kriminalisera ett sådant trauma som en abort. Vi vill införa principen att den gravida kvinnan tar beslutet."**

José Luis Rodríguez Zapatero.